

Milí bratři, milé sestry,

hospodář není žádný lenoch. Hned časně ráno vychází najmout pracovníky na svou vinici. Už při ranním rozbřesku – podoben mnohým pracujícím lidem – hospodář pracuje! Smluví s nimi denár za den a pošle je na vinici.

Ale v devět ráno vychází znovu na náměstí a najímá další dělníky. A potom v pravé poledne, pak ve tři. A nakonec ještě v pět hodin odpoledne, kdy najímá poslední dělníky. Církevní učitelé v tomto Božím chování viděli obrovskou útěchu: A sice že o vinici se nestará jen dělník, ale především hospodář sám, její majitel. To on pořád zajišťuje čerstvou pracovní sílu. První dělníci – to jsou podle církevních otců starozákonní patriarchové: Adam, Šét, Henoch, Noe. Po nich přichází na vinici Páně Abraham, Izák, Jákob, Josef. Potom Mojžíš, Jozue, David – až k těm posledním, což jsou údajně Ježíšovi apoštolové, potažmo tedy my, všichni křesťané. Smyslem tohoto výkladu je, že lid boží tu vždycky byl (už od počátku lidstva) - a vždycky tu bude (až do příchodu Božího království).

Vždycky tu byli a vždycky tu budou lidé, kteří Boha uctívají, jeho příkázání berou vážně a snaží se ho následovat. Existence božího lidu, existence církve totiž nezávisí na nás, na dělnících, ale na tom, který najímá dělníky na svou vinici. A tento Hospodin – Hospodář dělá všechno proto, aby jeho vinice byla plná dělníků. Hospodin nezahálí. První zaměstnance nenechá padnout únavou. Posílá jim hned další, aby jim práce šla pěkně od ruky. A potom další. A další. A tak tomu bude až do skonání věků.

Když toto my, křesťané 3. tisíciletí slyšíme, můžeme se upokojit, uklidnit. Pán Bůh se o svou církev stará a vždycky starat bude. Vždyť pořád nasloucháme nemilosrdným statistikám o klesajících stavech církve v Čechách. Náš národ nazýváme „ateistickým“. S rozpaky či dokonce se strachem přijímáme zprávy o vzrůstající popularitě východních náboženství na Západě, nebo o agresivních muslimech v post-křesťanské Evropě. Takže znovu: Existence církve Kristovy neleží v lidských rukou - ani v našich rukou, ani v rukou těch, kteří nás blahosklonně přehlíží, ani v rukou těch, kteří církev nemají v oblibě a přáli by si její zánik. Církev je cele dílem Trojjediného Boha – a Bůh nelení, svou církev má v oblibě a proto o ni pečuje, jak nejlépe umí.

I pro nás, javornické evangelíky, je to potěšující zpráva! Vždyť my už také čím dál častěji počítáme - a nejen peníze na rekonstrukci kostela. Počítáme také členy našeho sboru, tedy řečeno slovy Pána Ježíše: Dělníky na javornické vinici. A je nás stále méně. A tuto pachut' nezmění ani srovnání s jinými evangelickými sbory v naší zemi, v porovnání s nimiž jsme na tom pořád ještě velmi dobře. A tak se i my musíme čas od času se sevřeným žaludkem zamyslet nad tím, jak to s naším sborem v dalších letech dopadne. Bude se v příštích letech a desetiletích stále tenčit členská základna? Bude se náš sbor pomalu potápět, nebo se alespoň udrží na hladině?

Dnešní Ježíšovo podobenství nám nedává na tyto otázky zrovna jasnou odpověď. Neslibuje nám hory doly. Neslibuje, že se našemu sboru bude dařit. Ale ujišťuje nás, že vše je v rukou Božích! My, dělníci na té javornické vinici, máme pracovat, jak nejlépe umíme. Ale starosti o vinici samu si dělat nemusíme. Bůh je majitelem i této naší vinice a on svou vinici zpustnout nenechá. Nenechá ji bez dělníků.

A teď to druhé, čeho si v podobenství všimneme: Protiklad dělníků, kteří pracují na vinici a lidí, které ještě nikdo nenajal, těch poflakujících se po náměstí. Aktivní dělníci v protikladu k pasivním nepracujícím.

Takto vidí Ježíš Kristus náš svět. A nutno podotknout, že jeho pohled je právě v dnešní době velmi provokativní. Vždyť my to běžně vnímáme úplně naopak. *Pane faráři, já bych rád přišel na bohoslužby, ale nemám čas. Jsem pořád v práci. Děláám víkend-nevíkend.* Anebo: *Já jsem tak vytížený, že se nestíhám ani modlit. Možná tak před spaním.* Nebo: *Kdybych nebyla tak unavená, ráda bych si četla z Bible.*

Všechno to svalujeme na uspěchanou dobu, na dobu, která ždíme člověka a která myslí jen na výkon. Ano, je v tom něco ďábelského. Mluvili jsme o tom obšírně minulou neděli v souvislosti se dnem odpočinku. Víte, člověk 20. století nevěřil, že Bůh existuje. Ale člověk 21. století bude věřit, že Bůh je - ovšem nebude mít na něj čas.

A proto tu jsme my, dělníci na vinici! Jedna z mnoha činností na vinici Páně je přece modlitba. A my máme být lidmi modlitby.

Máme prosit Boha, aby mnohé lidi vysvobodil z této posedlosti výkonem, z této pasti, která spočívá ve stále zrychlujícím se tempu, ve stále rychlejším tepu – na jehož konci je ovšem infarkt! My se máme modlit za lidi, aby jim Bůh daroval svůj pokoj. Aby si mohli srovnat své životní priority. Jak říká apoštol Pavel: „*Nevedeme svůj boj proti lidským nepřátelům, ale proti mocnostem, silám a všemu, co ovládá tento věk tmy, proti nadzemským duchům zla.*“ (Ef 6:12)

Já vím, zní to neuvěřitelně – pokládat modlitbu za práci. Vtip je v tom, že Pán Ježíš rozhodně v práci na vinici nespátřuje nic zahálčivého. Naopak: ti, kteří zahálčí – to jsou ti, kteří dělají všechno jiné – jen nepracují na vinici Páně. Můžou se strhat, můžou v zaměstnání nechat své zdraví, můžou naopak dosáhnout obrovských úspěchů a zvýšit si životní úroveň, můžou vydělat tuny peněz – a pořád je tato překypující aktivita z pohledu podobenství brána jako nečinné postávání dosud nenajatých dělníků. Dokud nepracujeme na vinici Páně, tak zkrátka nepracujeme.

A teď se na chvíli zastavme u třetího a posledního bodu: Tím je otázka spravedlnosti. Mezi dělníky na vinici totiž existují veliké rozdíly. Jsou tam takoví, kteří makají už od rána. A jsou tam i takoví, kteří přišli přiložit ruku k dílu až na samém sklonku dne. A to je reálný obraz církve.

Zatímco někteří křesťané nepřestali chodit do kostela ani v dobách totalitních a nebáli se vystavit sebe samé i své příbuzné pronásledování a nebezpečí, jiní křesťané se v kostele objevili až po revoluci. Zatímco někteří křesťané pracují v církvi pomalu od narození, jiní se obrací k Bohu až na smrtelné posteli.

Anebo ještě jinak: jsou lidé, kteří opravdu ve sboru pracují, věnují té Boží vinici mnoho sil a svého času a také svých peněz. A jsou zase lidé, kteří se jen vezou a ruku k dílu nepřiloží téměř nikdy.

Něco podobného jsme slyšeli v prvním čtení: Jonáš nejprve sám Hospodina neposlechl. Teď se ale zlobí, když Bůh chce zachránit bezbožné Ninive. Ninive, které se nyní (za pět minut dvanáct!) kaje ze svých hříchů. *Teď, teď klečíte, ninivané, v prachu před Bohem!* Jonáš doufá, že to Boha neobměkčí! *Znič je, Bože! Zaslouží si to, ta pohanská chátra. Neposlouchali tě před tím, teď si tvou milost nezaslouží.*

Nutně tu vyvstává otázka: Není Pán vinice tak trochu nespravedlivý, když každému, ano každému dělníkovi nakonec dá stejnou mzdu? Není nespravedlivý, když stejnou odměnu dostane jak ten, který se mnoho nadřel, tak ten, který toho moc neudělal? Vždyť podle našeho pojetí spravedlnosti by měl dostat každý, co mu patří: Ti první mnoho, ti poslední málo. Z našeho lidského pohledu se ti první dělníci rozčilují oprávněně. Tak je ten Hospodář spravedlivý, nebo se chová nespravedlivě?

Nejprve si musíme uvědomit, že i ti, kteří byli najati hned ráno, by na tom náměstí stáli doteď, kdyby je sám Hospodář nenajal. Na vinici celý den pracují - evangelicky řečeno - z pouhé Boží milosti. Oni přece nepřišli sami od sebe za Hospodářem a neprosili ho, aby na jeho vinici mohli začít pracovat. On sám si je najal. A stejně tak to učinil s těmi odpoledne, s těmi posledními. A pak: Hospodář přece může dát dělníkovi takovou odměnu, jakou sám chce. Je to přece jeho majetek, jeho vinice, jeho pracovní smlouva.

A řekněte mi: Mohl nám Hospodin slíbit víc než své království? Copak to samo o sobě není dost? Vždyť nám Bůh připravil to, „*co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo*“. (1K 2:9) Tak to říká Písmo. Jak bychom z této odměny mohli „vytřískat“ dvakrát tolik?

Slyšme tedy jasně: *Nebojte se vy, kteří jste se po celý život lopotili na vinici Páně – vy o svou odměnu nepřijdete. Nebojte se ovšem ani vy, kteří jste přišli na vinici Páně pracovat až v průběhu dne, nebo třeba až na samém konci dne. I vám Bůh vyplatí to, co si z jeho milosrdného pohledu zasloužíte.*

Není totiž dvojího nebe. Neexistuje nebe pětihvězdičkové - pro ty první dělníky; a nebe dvouhvězdičkové - pro ty poslední dělníky. Není dvojí spásy – lepší a horší. Je jen jedno nebe a jedna spása – a ta je darována každému dělníkovi na vinici. Ne na základě dělníkovy práce - ale v posledku na základě Božího díla pro nás, na základě Kristovy oběti na kříži. A toto nebe a tuto spásu nabídne Hospodin jistě ještě mnohým, které zatím k práci na vinici nenajal. Kdo ví: Třeba i ti, za které se často modlíme, nám jednou přijdou pomoci. Třeba i ti jednou přiloží ruku k dílu. Třeba i ty jednou Bůh povolá a zachrání. Vždyť tato naděje umírá poslední!

Modleme se:

Pane Ježíši Kriste, tvá vinice nezahyne – v to doufáme, na základě tvého dnešního ujištění. Děkujeme, že jsi milostivý Pán, který pořád povolává nové dělníky na svou vinici. Prosíme tě tedy i za tu naši javornickou vinici – doplňuj neustále pracovní síly. Amen.